

TCVN

TIÊU CHUẨN VIỆT NAM

TCVN 5463 - 1991

(ISO 6938 - 1984)

VẬT LIỆU DỆT - XƠ THIÊN NHIÊN

TÊN GỌI CHUNG VÀ ĐỊNH NGHĨA

HÀ NỘI

LỜI NÓI ĐẦU

TCVN 5463 - 1991 phù hợp với ISO 6938 - 1984.

TCVN 5463 - 1991 do Trung tâm Tiêu chuẩn - Chất lượng biên soạn, Tổng cục Tiêu chuẩn - Đo lường - Chất lượng đề nghị và được Ủy ban Khoa học Nhà nước ban hành theo Quyết định số 487/QĐ ngày 8 tháng 8 năm 1991.

VẬT LIỆU DỆT

XƠ THIÊN NHIÊN

TÊN GỌI CHUNG VÀ ĐỊNH NGHĨA

Textiles - Natural fibres
Generic names and definitions

Tiêu chuẩn này qui định tên gọi chung và định nghĩa các loại xơ thiên nhiên quan trọng nhất dựa theo cấu tạo và nguồn gốc riêng của chúng.

Tiêu chuẩn này hoàn toàn phù hợp với ISO 6938-1984.

1. CÁC LOẠI XƠ

1.1. Xơ thiên nhiên

Xơ thiên nhiên là các xơ có trong thiên nhiên: những loại xơ này được phân loại theo nguồn gốc thành xơ động vật, xơ thực vật và xơ khoáng.

1.2. Xơ động vật

Đặc biệt gồm:

- Xơ từ các tuyến tơ do một số loài côn trùng tiết ra, đặc biệt là từ ấu trùng của loài bướm, xơ này có dạng cấu tạo từ hai tơ fibrin gắn chặt với nhau bằng sérizin;

- Xơ do một số loài nhuyển thể tiết ra;

- Xơ từ các nang lông, có cấu tạo đa bào gồm chất keratin, tạo nên bộ phận phủ ngoài, lông, bờm hay đuôi của một số động vật.

1.3. Xơ thực vật

Đặc biệt gồm:

- Xơ từ hạt: cấu trúc đơn bào, tạo nên từ các tế bào biểu bì của hạt, gần như toàn là xenlulô;

- Xơ từ bẹ: xơ hỗn hợp thu được từ bẹ của một số cây, chủ yếu cấu tạo từ chất xenlulô, có kèm theo chất làm cứng và chất gian bào (thể pectin, hémixenlulô, linhin);

- Xơ từ lá: xơ hỗn hợp thu được từ lá, chủ yếu là xenlulô cùng với một số chất làm cứng và chất gian bào, gồm linhin và hémixenlulô.

1.4. Xơ khoáng

Xơ khoáng thu được từ đá có cấu trúc xơ, chủ yếu gồm chất silicat.

2. CÁC TÊN GỌI CHUNG CỦA XƠ

2.1. Xơ động vật

2.1.1. Xơ từ tuyến tơ

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.1.1.1.	Tơ tằm (silk,soie)	Tơ nhả ra từ tằm <i>Bombyx mori</i>
2.1.1.2. (2)	Tơ Tasa (Tasar, taser)	Xơ nhả ra từ tằm <i>Antheraea mylitta</i> , <i>Antheraea pernyi</i> , <i>Antheraea yamay</i> , <i>Antheraea roylei</i> , <i>Antheraea proyle</i>
2.1.1.3 (2)	Tơ Muga (Muga,muga)	Xơ nhả ra từ tằm <i>Antheraca assamensis</i>
2.1.1.4 (2)	Tơ E-ri (Eri,eri)	Xơ nhả ra từ tằm <i>Phylosamia ricini</i>
2.1.1.5 (2)	Tơ Anaphe (Anaphe, anaphe)	Xơ nhả ra từ tằm Anaphe
2.1.1.6	Bit-su (Byssus, byssus)	Xơ nhả ra từ một số nhuyễn thể <i>Pinas nobilis</i>

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tiếng Anh, tiếng Pháp;

(2) Tên gọi từ số 2.1.1.2 đến 2.1.1.5 có thể thêm từ "Tơ".

2.1.2. Xơ từ các nang lông

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.1.2.1.	Len (Wool,laine)	Xơ lấy từ cừu thuộc loài <i>Ovis aries</i>
2.1.2.2. (2)	Len cừu Pé-ru (Alpaca,alpaga)	Xơ lấy từ cừu Pé-ru thuộc loài <i>Lama pacos</i>
2.1.2.3 (2)	Len thỏ Angora (Angora,angora)	Xơ từ thỏ Angora <i>Oryctotagus cuni-culus</i>
2.1.2.4 (2)	Len Casomia (Cashmere, cachemire)	Xơ từ dê Casomia <i>Capra hircus laniger</i>
2.1.2.5 (2)	Len lạc đà (Camel,chameau)	Xơ từ lạc đà <i>Camelus bactrianus</i>

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.1.2.6 (2)	Len gua-na-co (Guanaco, guanaco)	Xơ từ dê Lama huanaco
2.1.2.7 (2)	Len dê La-ma (LLama,lama)	Xơ từ dê Lama glama
2.1.2.8 (2)	Len dê Mo-he Mochair,mohair)	Xơ từ dê angora Capra hircus aegagrus
2.1.2.9 (2)	Len Vi-cu-na (Vicuna,vigogne)	Xơ từ con vicuna Lama vicugna
2.1.2.10 (2)	Len lông bò Y-ak (Yak, yack)	Xơ từ bò y-ak Bro (Poephagus) grunniens
2.1.2.1 (3)	Len lông bò (Cow, boeuf)	Xơ từ bò thường Bos taurus
2.1.2.12 (3)	Len lông chuột castor (Beaver, castor)	Xơ từ chuột Castor canadensis
2.1.3.13 (2)	Lông hoẵng (Deer, daim)	Xơ từ hoẵng Genus cervus
2.1.14 (2)	Len lông dê (Goat,chèvre)	Xơ từ dê thường Genus capra
2.1.2.15 (2)	Len lông ngựa (3) (horse,chéval)	Xơ từ ngựa Equus caballus
2.1.2.16 (2)	Len lông thỏ (Rabbit, lapin)	Xơ từ thỏ thường Oryctolagus cuniculus
2.1.2.17 (2)	Len lông thỏ rừng (Hare,lièvre)	Xơ từ thỏ rừng Lepus europaeus và Lepus timidus
2.1.2.18 (2)	Len lông rái cá (Otter, loutre)	Xơ từ rái cá Lutra lutra
2.1.2.19 (2)	Len lông chuột (Nutria,myocastor)	Xơ từ chuột Myocastor coypus
2.1.2.20 (2)	Len lông hải cẩu Seal, phoque)	Xơ từ hải cẩu Family pinnipedia
2.1.2.21 (2)	Len lông chuột Muskrat (Muskrat, rat musqué)	Xơ từ chuột musk Fiber ziberbicus

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.1.2.22 (2)	Len lông tuần lộc (Reinder, renne)	Xơ từ tuần lộc Genus rangifer
2.1.2.23 (2)	Len lông bò rừng (Mink, vison)	Xơ từ bò rừng Mustela (Lutreola)
2.1.2.24 (2)	Len lông chồn mác (Marten, martre)	Xơ từ chồn mác (Mustela martes)
2.1.2.25 (2)	Len lông chồn Zibelin (Sable, zibelin)	Xơ từ chồn Zibelin (Mustela zibellina)
2.1.2.26 (2)	Len lông chồn bolet (Weasel, belette)	Xơ từ lông chồn bo-let (Mustela misalls)
2.1.2.27	Len lông gấu (Bear, ours)	Xơ từ gấu (Ursus aretos)
2.1.2.28 (2)	Len lông hải ly (Ermine, ermine)	Xơ từ hải ly (Mustela erminea)
2.1.2.29 (2)	Len lông cáo Bắc cực (Artic fox, renard arctique)	Xơ từ cáo Bắc cực (Vulpus lagopus, canis isatis)

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là theo tiếng Anh, và tiếng Pháp;

(2) Tên gọi từ số 2.1.2.13 đến số 2.1.2.29 có thể thêm vào từ "lông"/trước. /b

(3) Xơ ngựa là xơ từ bờm, đuôi ngựa, /bờm
Xơ lông ngựa là xơ từ mình ngựa.

2.2. Xơ thực vật

2.2.1. Xơ từ hạt

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.2.1.1	Bông (1) (Cotton, coton)	Xơ đơn tế bào lấy từ hạt cây bông họ Gossypium
2.2.1.2	Xơ akun (Akund, akund)	Xơ từ hạt cây Calotropis digantea và cây Calotropis procera
2.2.1.3	Xơ Kapóc (Kapok, kapok)	Xơ đơn tế bào từ vỏ hạt cây kapóc Ceiba pentandra

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi theo tiếng Anh, tiếng Pháp.

2.2.2. Xơ từ bẹ

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.2.2.1	Gai dầu (Hemp,chanvre)	Xơ từ thân cây gai dầu Cannabis sativa
2.2.2.2	Đậu kim (Broom, genêt)	Xơ từ bẹ thân cây đậu kim Cytisus /junceum/ scoparius và Spartium
2.2.2.3	Đay xanh (2) (Jute, jute)	Xơ từ bẹ thân cây đay xanh Corchorus capsularis và Corchorus olitorius
2.2.2.4	Đay cách (2) (Kenaf, kenaf)	Xơ từ bẹ thân cây đay cách Hibiscus cannabinus
2.2.2.5	Lanh (Flax, lin)	Xơ từ bẹ thân cây lanh Linum usitatissimum
2.2.2.6	Gai (Rafie, ramie)	Xơ từ bẹ thân cây gai Boehmeria nivea, Boehmeria tenacissima
2.2.2.7	(2) Đay cách rô-sen (Roselle, roselle)	Xơ từ bẹ thân cây đay cách rô-sen Hibiscus sabdariffa
2.2.2.8	Sun (Sunn, sunn)	Xơ từ thân cây sun Crotalaria juncea
2.2.2.9	U-rê-na (2) (Urena, urena)	Xơ từ thân u-rê-na Urena lobata và urena sinnuata
2.2.2.10	A-bu-ti-lon (2) (Abutilon, abutilon)	Xơ từ thân A-bu-ti-lon Abutilon angulatum, abutilon avicennae và abutilon theophrasti
2.2.2.11	Pun-ga (2) (Punga, punga)	Xơ từ thân cây Clappertonia ficifolia Triumfetta cordifolia và Triumfetta rhomboidea
2.2.2.12	Blu-it dot-ban (Bluish dogbane, bluish dogbane)	Xơ từ thân cây Apocynum androsae mifolium, apocynum cannabinum

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi tương ứng với tiếng Anh và tiếng Pháp.

(2) Cũng gọi là "đay xanh và xơ cùng họ".

2.2.3. Xơ từ lá

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn (1)	Định nghĩa
2.2.3.1	Chuối sợi (Abaca, abaca)	Xơ lấy từ lá cây chuối sợi <i>Abaca textilis</i>
2.2.3.2	An-pha (Alfa, alfa)	Xơ lấy từ lá cây <i>Stipa tenaciusima</i> và <i>Lygeum spartum</i>
2.2.3.3	Lô-hội (Aloe, aloé)	Xơ từ lá lô-hội <i>Fureraea gigantea</i>
2.2.3.4	Phi-cờ (Pique, fique)	Xơ từ lá cây <i>Fureraea macrophylla</i>
2.2.3.5	Dừa sợi súa-crô-đơ (Henequen, henequen)	Xơ từ lá cây <i>Agave fureroydes</i>
2.2.3.6	Dừa sợi can-ta-la (Maguey, maguey)	Xơ từ lá cây <i>Agave cantals</i>
2.2.3.7	Phôc-mi-um (Phormium, phormium)	Xơ từ lá cây <i>phormium tenax</i>
2.2.3.8	Dừa sợi si-za-la-na (Sisal, sisal)	Xơ từ lá cây <i>Agave sisalana</i>
2.2.3.9	Dừa sợi fun-kia-na (Tampico, tampico)	Xơ từ lá cây <i>Agave funkiana</i>

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi tương ứng theo tiếng Anh và tiếng Pháp.

2.2.4. Xơ từ quả

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.2.4.1	Xơ dừa (1) (Coir, coco)	Xơ từ vỏ quả dừa <i>cocos nucifera</i>

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi tương ứng theo tiếng Anh và tiếng Pháp.

2.3. Xơ khoáng

Số thứ tự	Tên gọi tiêu chuẩn	Định nghĩa
2.3.1	Xơ a-miăng (1) (Asbestoa, amiante)	Si-li-cat tự nhiên dạng xơ

(1) Như trên

**3. DANH MỤC CÁC TÊN GỌI THÔNG THƯỜNG, CÁC TÊN GỌI TIÊU CHUẨN
TƯƠNG ĐƯƠNG VÀ CÁC SỐ CHỈ TƯƠNG ỨNG (1)**

Tên gọi thông thường	Tên gọi tiêu chuẩn (+)	Số chỉ tương ứng
Chuối sợi	Chuối sợi (abaca)	2.2.3.1
A-bu-ti-lon	A-bu-ti-lon	2.2.2.10
U-rê-na	U-rê-na	2.2.2.9
Xơ A-kun	Xơ A-kun	2.2.1.2
An-pha	An-pha (Alfa)	2.2.3.2
Lô hội	Lô hội (Aloe)	2.2.3.3
Cừu An-pa-ca /pê-ru	Cừu Pê-ra	2.1.2.2
Day cách	Day cách (kenaf)	2.2.2.4
Tơ a-na-phe	Tơ a-na-phe (anapha)	2.1.1.5
Len thô an-gô-ra	Len thô an-gô-ra	2.1.2.3
U-rê-na (aramina)	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Len lông cáo Bắc cực	Len lông cáo Bắc cực	2.1.2.29
Xơ a-mi-ăng	Xơ a-mi-ăng (asbestos)	2.3.1
Day cách (awaste hemp)	Day cách (kenaf)	2.2.2.4
Bamim	U-rê-na (urens)	2.2.2.9
Ban ochra	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Len lông gấu	Len lông gấu	2.1.2.27
Len lông chuột castor	Len lông chuột castor	2.1.2.12
Sun (Benari hemp) (2)	Sun (sunn)	2.2.2.6
Day cách (Bimbli)	Day cách (Kenaf)	2.2.2.4
Blu-it dot-ban	Blu-it dot-ban	2.2.2.12
Bolo-bolo	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Day Bombay (2)	Sun (sunn)	2.2.2.8
	Day cách (Kenaf)	2.2.2.4
Day xanh Brê-din	U-rê-na (urena)	2.2.2.9

(+) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi theo tiếng Anh.

Tên gọi thông thường	Tên gọi tiêu chuẩn (+)	Số chỉ tương ứng
Dậu kim	Dậu kim (broom)	2.2.2.2
Day nâu	Sun (sunn)	2.2.2.8
Bit-su	Bit-su (byssus)	2.1.1.6
Casea weed	U-rê-na (urena) (+)	2.2.2.9
Len lạc đà	Len lạc đà (camel)	2.1.2.5
Candillo-a	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Canhamo	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Cantala	Dứa sợi can-ta-la	2.2.3.6
Carrapicho	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Len ca-sơ-mia	Len ca-sơ-mia (cashmere)	2.1.2.4
Gai cỏ tàu (China grass)	Gai (ramie)	2.2.2.6
Day xanh tàu (Chinajute)	A-bu-ti-lon (Abutilon)	2.2.2.10
Gai Chingma	A-bu-ti-lon (Abutilon)	2.2.2.10
Day coconada	Sun (sunn)	2.2.2.8
Xơ dừa (coconut fibre)	Xơ dừa (coir)	2.2.4.1
Xơ dừa (cori)	Xơ dừa (coir)	2.2.4.1
Day congo	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Bông	Bông (cotton)	2.2.1.1.
Cousin rouge (bà con đỏ)	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Len lông bò	Len lông bò (cow)	2.1.2.11
Day xanh Cuba	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Cuban sisal	Dứa sợi fu-crơ-dơ (henequen)	2.2.3.5
Culotan	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Culut	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Da, dha, dah	Day cách (Kenaf)	2.2.2.4
Day Deccan	Day cách (Kenaf)	2.2.2.4
Lông hoẵng	Lông hoẵng	2.1.2.13
Tơ Eri	Tơ Eri	2.1.1.4
Len hải ly	Len lông hải ly (remine)	2.1.2.8
Esparto	Alfa	2.2.3.2
Fique	Phi-cờ (Fique)	2.2.3.4
Formio	Phớc-mi-um	2.2.3.7
Lanh (flax)	Lanh (flax)	2.2.2.5
Gem	Tơ eri (Eri)	2.1.1.4
Gai Gam bo (2)	Day cách (Kenaf)	2.2.2.4

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi theo tiếng Anh.

(2) Trong các tên trên, các từ "gai", "day", "day cách", "day xanh" nay dùng không đúng.

Tên gọi thông thường	Tên gọi tiêu chuẩn (+)	Số chỉ tương ứng
Lông dê	Len lông dê (goat)	2.1.2.4
Gogu	Day cách rô-sen (roselle)	2.2.2.7
gonama	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Grand cousin	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Guanaco	Len gua-na-co	2.1.2.6
Guaxima	U-rê-na (urensa)	2.2.2.9
Guiazo	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Day Ghi-nê	Day cách (Kenaf)	2.2.2.4
Lông thỏ rừng	Len lông thỏ rừng (hare)	2.1.2.17
Gai dầu (hemp)	Gai dầu (hemp)	2.2.2.1
Henequen	Dứa sợi fucrô-dơ (Henequen)	2.2.3.5
Lông ngựa (horse)	Len lông ngựa (horse)	2.1.2.15
Gai Ấn độ (2)	Sun (sunn)	2.2.2.8
Gai I-tec-si (2)	Sun (sunn)	2.2.2.8
Day xanh Java (2)	Day cách Rô-sen (Roselle)	2.2.2.7
Gai Jubblepore (2)	Sun (sunn)	2.2.2.8
Day xanh	Day xanh (jute)	2.2.2.3
Kapok	Xơ ka-pôc (kapok)	2.1.2.3
Kenaf	Day cách (Kenaf)	2.2.2.4
Len dê La-ma	Len dê La-ma (Llama)	2.1.2.7
Gai Sadras (2)	Sun (sunn)	2.2.2.8
Malva	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Dứa sợi Manila	Dứa sợi (abaca)	2.2.3.1
Maguey	Dứa sợi can-ta-la (maguey)	2.2.3.6
Marten	Len lông chồn mác (Marten)	2.1.2.24
Day Mô-ri-ta-ni	Lô hội (Aloe)	2.2.3.3
Day mesta	Day cách (kenaf)	2.2.2.4
Sisal Mexico	Dứa sợi fucrô-dơ (Henequen)	2.2.3.5
Mink	Len lông bò rừng (Mink)	2.1.2.23
Mohair	Len dê Mo-he (Mohair)	2.1.2.8
Muga	Tơ mu-ga (muga)	2.1.1.3
Tơ mulberry	Tơ tằm (silk)	2.1.1.1
Muskrat	Len lông chuột mu-krat	2.1.2.24
Nanas sabrong	Dứa sợi can-ta-la (maguey)	2.2.3.6
Lanh New Zealand (2)	Phooc-mi-um (Phormium)	2.2.3.7
Gai New Zealand (2)	Phooc-mi-um (Phormium)	2.2.3.7

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi theo tiếng Anh.

(2) Các tên thông thường này, các từ "gai", "day", flax và sisal thường hay dùng nhầm.

Tên gọi thông thường	Tên gọi tiêu chuẩn (+)	Số chỉ tương ứng
Tơ Non-mulberry	Tơ Ta-sa (Tasar)	2.1.1.2
	Tơ Mu-ga (Muga)	2.1.1.3
	Tơ E-ri (eri)	2.1.1.4
	Tơ A-na-phe (anaphe)	2.1.1.5
Nutria	Len lông chuột (nutria)	2.1.2.19
Ototo	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Rái cá Otter	Len lông rái cá (Otter)	2.1.2.18
Paka	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Gai đen Phillibit (2)	Sun (sunn)	2.2.2.8
Phormium	Phooc-mi-um (phormium)	2.2.3.7
Poepoes	Dứa sợi can-ta-la (maguey)	2.2.3.6
Punga	Punga (punga)	2.2.2.11
Rabbit	Len lông thỏ (rabbit)	2.1.2.16
Ramie	Gai (ramie)	2.2.2.6
Reinder	Len lông tuần lộc (reinder)	2.1.2.22
Rhea	Gai (ramie)	2.2.2.8
Roselle	Day cách rô-sen (roselle)	2.2.2.7
Sable	Len lông chồn zi-bơ-lin (sable)	2.1.2.25
Seal	Len lông hải cẩu (seal)	2.1.2.20
Day xanh Thái lan (2)	Day cách (kenaf)	2.2.2.4
	Day cách rô-sen (roselle)	2.2.2.7
Tơ tầm	Tơ tầm (silk)	2.1.1.1
Sisal	Dứa sợi si-zan-lana (sisal)	2.2.3.8
Gai Seonia (2)	Sun (sunn)	2.2.2.8
Sireta	Gai dầu (hemp)	2.2.2.1
Gai St Helena	Sun (sunn)	2.2.2.8
Stockroos	Day cách (kenaf)	2.2.2.4
Sunn	Sun (sunn)	2.2.2.8
Tampico	Dứa sợi fun-kia-na (Tampico)	2.2.3.9
Tasar	Tơ ta-sa (tasar)	2.1.1.2
Teal	Day cách (kenaf)	2.2.2.4
Toja	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Tussah	Tơ ta-sa (tasar)	2.1.1.2
Urena	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Vicuna	Len Vi-cu-na (vicuna)	2.1.2.9

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi theo tiếng Anh.

(2) Các tên thông thường này, những từ "day", "gai", flax và sisal thường dùng không chính xác.

Tên gọi thông thường	Tên gọi tiêu chuẩn (+)	Số chỉ tương ứng
Vocima	U-rê-na (urena)	2.2.2.9
Weasel	Len lông chồn Bơ-let (weasel)	2.1.2.26
Wool	Len (wool)	2.1.2.1
Yak	Len lông bò yak (yak)	2.1.2.10
Tơ động vật hoang dã	Tơ ta-sa (tasar)	2.1.1.2
	Tơ mu-ga (muga)	2.1.1.3
	Tơ E-ri (eri)	2.1.1.4
	Tơ a-na-phe (anaphe)	2.1.1.5

(1) Tên gọi trong ngoặc đơn là tên gọi theo tiếng Anh.

(2) Các tên gọi thông thường, những từ "đay", "gai", flax và sisal thường dùng không chính xác.